

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА

Конст. 9. ч. 2
9 окт. - г. 1995
Ксер: 1. VIII. 95 г.
28. VII. 95 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Няма друга свобода с такова решаващо значение за демократичната същност на управлението като свободата на изразяване и на печата. Правото да се критикува е основен показател за свободно и демократично управление. Без свобода на словото и печата не съществува възможност за свободни избори и съществуване на опозиция. Правото на образуване на опозиция не се гарантира пряко чрез правото, а е следствие от свободата на словото.

Свободата на средствата за масова информация дава на обществото най-добрата възможност за формиране на мнения и идеи и запознаване с позициите на политическите партии. Тя е идентична със свободата на политическите дебати и противоконституционното ѝ ограничаване означава премахване сърцевината на демократичното общество.

В този смисъл неразбираема е забраната, възприета от 37-то Народно събрание с приемането на чл. 62, ал. 1 от Закона за местните избори /ДВ, бр. 66/1995 г./, която гласи, че по време на предизборната кампания журналистите и говорителите в Българската национална телевизия, Българското национално радио, Българската телеграфна агенция, регионалните телевизионни центрове и радиостанции и местните

радиовъзли не могат да изразяват отношение към партии, коалиции и отделни кандидати, които участвуват в местните избори.

Тази разпоредба противоречи както на чл. 39, 40 и 41 от Конституцията на Република България, така и на Международния пакт за гражданските и политическите права - чл. 19 и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи - чл. 10, които на основание чл. 5, ал. 4 от основния закон са част от вътрешното право и имат предимство пред тези негови норми, които им противоречат.

Обхватът на текстовете от тези два международни договора предполага не само "информация или идеи", които са неутрални, но и всички други, които изразяват определено отношение. Журналистите имат правото да разпространяват всякаква информация и идеи, а обществеността има право да ги получава. От тук следва, че същността на средствата за масова информация не може да се сведе само до това механично да се съобщават събития, тълкуването на които да се оставя единствено на гражданите.

Основателно възниква и въпросът кое е лицето или държавният орган, който ще преценява изразено ли е отношение, "правилно" ли е то и докъде ще се разпростират санкциите по отношение на журналиста.

Член 4 от Закона за местните избори въвежда изискването за съветници и кметове да бъдат избирани само онези български граждани, които нямат друго гражданство. Конституцията на Република България, когато определя основните права и задължения на гражданите, говори единствено за български граждани, без да прави разграничение дали те имат и друго гражданство. Когато се изисква изпълнението на допълнителни условия или наличието на друго гражданство е пречка за осъществяване на определени права, това е изрично посочено в самата Конституция - например чл. 65, ал.1, чл. 93, ал. 2, чл. 110.

Конституцията в Глава седма - Местно

самоуправление и местна администрация, не е посочила като изискване за съветниците и кметовете да нямат и друго гражданство. Член 138 изисква единствено редът, но не и условията, за тяхното избиране да бъде определен със закон.

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Това са мотивите ми да се обърна към Вас, на основание чл. 150, ал. 1, във връзка с чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, с искане да установите противоконституционността на чл. 62, ал. 1 и чл. 4 - относно изискването кандидатите за съветници и кметове да нямат друго гражданство, от Закона за местните избори.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА:

(Желю Желев)